Temps de melons d'aigua i d'olor

17/07/2022

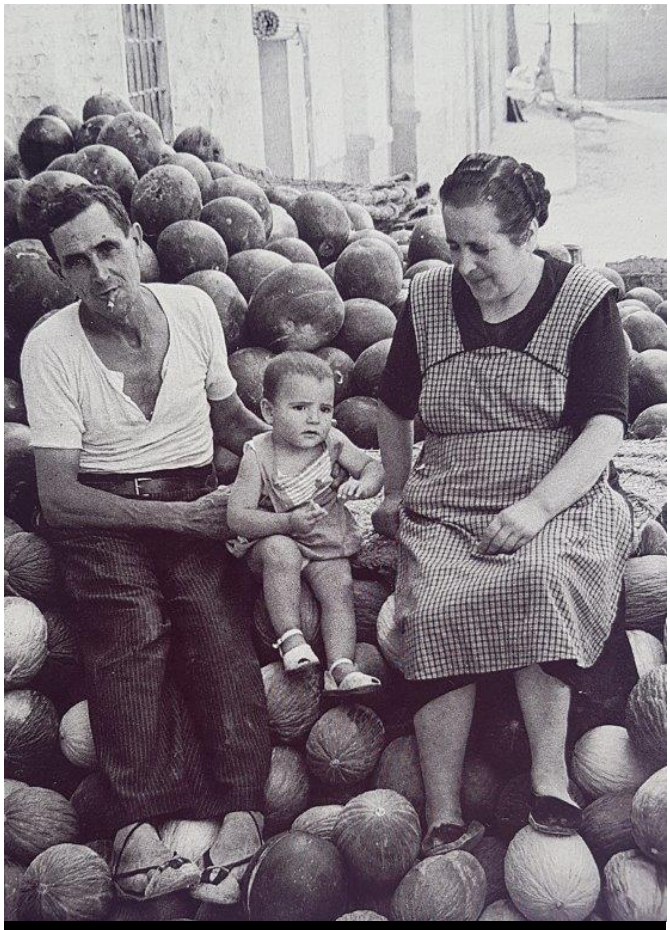

Rosalía, Lola, Eliseo, Mateo, Gertrudis, Carmen, Eliseo el de Rosalía, Carmen i els xiquets Mateo i Eliseo a la parada de melons de la plaça de Dalt. 1-VIII-1955.

En esta ocasió parlarem de les parades de venda de melons d'aigua, també coneguts com a melons d'Alger, i dels melons d'olor o de l'any que va haver-hi en la nostra població durant molts anys. Una de les moltes imatges típiques dels estius de Petrer que ja fa temps va desaparéixer.

A Petrer van haver-hi diverses parades al carrer en les quals es venien melons d'aigua i melons d'olor. La primera d'elles la va posar a la fi dels anys 40 del passat segle, al voltant de 1947, Eliseo Payá Bernabéu, Eliseo el de Rosalía, i estava a la plaça de Dalt, justament al costat del que en l'actualitat és la casa de la comparsa Llauradors, concretament davant de les cases de Samuel Román i Práxedes Navarro (fins fa poc la casa de Guerra).

Eliseo era fill de Rosalía Bernabéu Ferrándiz i net de Rosalía Ferrándiz que ja venia fruites, verdures i hortalisses a la seua casa del carrer Prim. A la seua parada, principalment tenia melons d'aigua, per tindre més demanda en ser més barats i més frescos que els melons de l'any. De tots els llocs de venda que va haver-hi a Petrer dedicats a este menester, este va ser el que més temps va estar en actiu i estava tant a l'estiu com a l'hivern, ja que, en esta última estació, Eliseo venia dàtils i magranes que portava amb carro des d'Elx. Estos productes els venia a la cavallerissa on guardava el carro. També a la plaça de Dalt, al costat de Telègrafs, la casa de la senyora Luisa, en el que era la casa de Carmeta i Dolores, germanes de Rosalía i cunyades d'Eliseo i en l'actualitat és la casa d'Herrero. Per a vendre els seus productes, Eliseo disposava d'un tauler en el qual col·locava els cabassos amb les diferents classes de dàtils.

Eliseo Payá i la seua esposa Rosalía Bernabéu, amb el seu net, Mateo, a la parada de melons. 1-VIII-1955.

La parada la va tindre fins a mitjans dels anys 50 i la tenda del carrer Prim la van tancar definitivament el 1972. La fruita i els melons els portava d'Elx en un carro tirat per dues mules. Els xiquets de la plaça, entre els quals es trobava Eliseo Poveda el Caragol, l'ajudaven a pujar la palla per a les mules fins al terrat i Eliseo ho agraïa partint-los uns quants melons d'aigua que els xiquets es menjaven amb entusiasme i alegria. Eliseo a més tenia una parada de fruita i verdura a la plaça del mercat i també va tindre una verduleria al carrer Prim.

Uns anys després al voltant de 1959 o 1960, Pepe Pla el Botero, el seu cunyat Basilio i José Esteve van posar una altra parada de venda de melons d'aigua i d'olor durant la temporada estival, de juliol a setembre, al carrer Cánovas del Castillo, el que a Petrer anomenem El Derrocat. José Esteve tenia el seu domicili just darrere de la parada i va adquirir un televisor, dels primers de Petrer. A la gent li va donar per acudir fins allí amb les seues cadires a veure la tele perquè este aparell no era comú a la majoria de les llars de Petrer, i de pas que veien la tele compraven un meló d'aigua o un d'olor. La casa de José Esteve, era al carrer Prim número 1, molt pròxima al que hui és la farmàcia.

També darrere de la casa de Villaplana, Joaquín Rico Canuto va posar una parada al voltant de 1954-1955 i només va estar dos anys en funcionament. A l'avinguda d'Elda, just dalt de la cooperativa del vi, es posava una altra parada, el propietari de la qual era d'Elda. Comptava amb el seu característic para-sol que donava ombra i protegia el gènere de les altes temperatures estivals.

Els melons d'olor i d'aigua perquè no estigueren en terra es col·locaven sobre palla i els propietaris d'estes parades, tant Eliseo com Pepe dormien allí mateix per a guardar-la i evitar robatoris.

Anchelo i Mercedes a la parada de melons del Derrocat. 5-VIII-1966. Foto: José Esteve.

Els melons d'aigua o d'Alger, a Petrer sempre han estat relacionats amb festivitats estivals importants com Sant Joan i Sant Bartomeu. El primer meló d'aigua se solia comprar la nit del rotllo, la de Sant Joan, i també era costum menjar-se-la la nit de Sant Bartomeu. Sempre s'intentava comprar el més gran. Era tradició estes nits degustar bones tallades del sucós meló d'aigua acompanyades del típic "nuvolet" o "paloma". Es compraven en les parades que s'instal·laven en determinats llocs del poble, a la vorera del carrer o lloc visible d'esta. Estos dies i nits calorosos i festius era típic reunir-se per a menjar-se l'estival meló d'aigua. Per a això es reunia la família o els amics, bé a les portes de les cases aprofitant la frescor de la nit o a la font del pessic.

Estos llocs de venda ambulant eren molt típics i formaven part del paisatge urbà. Hui durant tot l'any podem disfrutar dels melons d'aigua i dels d'olor, però abans no era així. Eren productes de temporada. El meló d'aigua començava a comercialitzar-se a mitjan juny i arribava fins al juliol on s'ajuntava amb el meló de l'any que durava fins a setembre. Les parades ambulants de venda de melons es muntaven els mesos d'estiu i continuaven obertes durant el dia, fins i tot fins ben entrada la nit, i primordialment els caps de setmana.

Per a saber si el meló d'aigua estava bo li donaven, i els entesos continuen donant-li'ls, uns colpets i, segons el so, se sabia si ja estava en òptimes condicions per a menjar.

Amigues i amics, a disfrutar de l'estiu i a refrescar-nos amb el fresc meló d'aigua i el ric meló d'olor. Això sí, ens tocarà rascar-nos la butxaca, ja que el preu dels primers ha pujat quasi un 70% i el dels segons quasi un 30% respecte a l'any passat.

La parada de melons del carrer Cánovas del Castillo amb Asun Esteve Esteve, neta de José Esteve Sánchez i Mercedes Payá Beneit. Foto: José Esteve.